

UNIwersytet Medyczny w Białymstoku
Wydział Farmaceutyczny
Z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej

Zakład Chemii Leków

15-089 Białystok, ul. Kilińskiego 1
Tel. (85) 748-57-06, FAX (85) 748-58-66

pal@umb.edu.pl

Prof. dr hab. n. farm. Jerzy Pałka

Białystok, 16.01.2023.

RECENZJA

dorobku naukowo-badawczego, dydaktyczno-organizacyjnego i osiągnięcia naukowego dr n. farm. Anny Paczkowskiej, adiunkta w Katedrze i Zakładzie Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej, Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, wykonana na zlecenie Kolegium Nauk Farmaceutycznych UMP, w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki farmaceutyczne.

Podstawę formalną wykonania recenzji stanowi Uchwała Nr 85/2022 Kapituły Nauk Farmaceutycznych UMP z 15 grudnia 2022 r.

Ocenę wykonano na podstawie kryteriów stawianych kandydatom do stopnia doktora habilitowanego, określonych w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z 20 lipca 2018, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z póź. zm., a mianowicie:

- 1. Posiadanie stopnia doktora*
- 2. Posiadanie w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny*
- 3. Wykazywanie się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej*

Wniosek spełnia wymagania ustawowe.

I. Dane biograficzne

Anna Paczkowska (ur.1985) jest absolwentką kierunku Biotechnologia Wydziału Rolnictwa, Ogrodnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Studia magisterskie ukończyła w 2009 roku uzyskując dyplom magistra inżyniera biotechnologii, a następnie rozpoczęła studia podyplomowe „Business English” w Wyższej Szkole Języków Obcych w Poznaniu, które ukończyła w 2010 roku. Od 2010 roku pracuje w Katedrze i Zakładzie Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, początkowo na stanowisku asystenta (2010-2014), a następnie adiunkta (od 2014 roku). Stopień doktora nauk

farmaceutycznych, nadany uchwałą Rady Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu uzyskała w 2014 roku (z wyróżnieniem) na podstawie rozprawy doktorskiej pt. "Badania farmakoekonomiczne – subiektywna ocena jakości życia oraz analiza kosztów leczenia nadciśnienia tętniczego w Polsce". Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora doskonaliła umiejętności dydaktyczne poprzez uczestnictwo w kursach dydaktycznych finansowanych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (2014-2020), natomiast kompetencje badawcze poprzez współpracę z Centrum Leczenia Otyłości Uniwersytetu w Berlinie (2018-2020) oraz odbycie w 2022 roku krótkoterminowego stażu naukowego w Department of Pharmaceutical Sciences, Uniwersytetu Perugia (Włochy).

Zainteresowania naukowe dr Anny Paczkowskiej dotyczą analizy czynników determinujących jakość systemu ochrony zdrowia w zakresie postępów leczenia niektórych chorób cywilizacyjnych. Szczególną uwagę zwraca na znaczenie edukacji chorych, psychoedukację, profilaktykę, rehabilitację, terapię żywieniową, terapię ruchową, oraz szeroko pojętą politykę zdrowotną Państwa. Realizacji tego celu służy doskonalenie warsztatu badawczego z wykorzystaniem informatycznych baz danych oraz współpraca z wieloma uniwersyteckimi jednostkami badawczymi w kraju i zagranicą.

II. Ocena dorobku naukowo-badawczego

Dorobek naukowy dr Anny Paczkowskiej obejmuje 89 publikacji, w tym 67 prac oryginalnych, 18 poglądowych, 4 monografie, a także 46 komunikatów prezentowanych na konferencjach naukowych krajowych (42) i międzynarodowych (4). W 27 pracach jest pierwszym autorem. Szczególną wartość naukową posiada 36 prac opublikowanych w prestiżowych czasopiśmie naukowych o łącznym **IF= 93,987 (3400 punktów MEiN)**. Z dorobku naukowego wyodrębniono 6 prac oryginalnych opublikowanych w czasopiśmie o łącznym **IF = 18,904 (395 punktów MEiN)**, stanowiących szczególne osiągnięcie (**w myśl art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z 20 lipca 2018, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.**).

W początkowym okresie działalności badawczej, głównym przedmiotem zainteresowania naukowego Habilitantki była ocena kosztów leczenia niektórych chorób cywilizacyjnych takich jak cukrzyca, nadciśnienie, miażdżyca, reumatoidalne zapalenie stawów, osteoporoza, astma, choroby psychiczne, i wiele innych. Podłożem zainteresowania tymi zagadnieniami było poszukiwanie zależności pomiędzy kosztami i efektywnością terapii tych chorób. Wiele uwagi poświęcono ocenie wpływu prawodawstwa farmaceutycznego, zwłaszcza ustaw refundacyjnych na skuteczność terapii różnych chorób. Oryginalne wyniki badań dostarczyły wiedzy o wpływie importu równoległego na rynek farmaceutyczny krajów UE. Sporo prac poświęcono niektórym aspektom farmacji społecznej i analizy farmakoekonomicznej. Badania te dostarczyły cennych informacji o czynnikach determinujących skuteczność leczenia niektórych chorób cywilizacyjnych i stały się przedmiotem wielu wartościowych publikacji. Wyniki niektórych badań z zakresu analizy farmakoekonomicznej leczenia nadciśnienia tętniczego stały się przedmiotem rozprawy doktorskiej pt. "Badania farmakoekonomiczne – subiektywna ocena jakości życia oraz analiza kosztów leczenia

nadciśnienia tętniczego w Polsce”, na podstawie której w roku 2014 uzyskała stopień doktora nauk farmaceutycznych, nadany uchwałą Rady Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Dalsze badania skoncentrowane były na analizie czynników wpływających na skuteczność leczenia otyłości. W celu doskonalenia umiejętności w tym zakresie Kandydatka nawiązała współpracę z Centrum Leczenia Otyłości Uniwersytetu w Berlinie i podjęła realizację wspólnego projektu badawczego (2018-2020), którego była kierownikiem. Ten okres działalności badawczej dostarczył Kandydatce nowych kompetencji metodologicznych w zakresie wieloaspektowej analizy czynników wpływających na skuteczność różnych postępowañ w leczeniu otyłości. Kompetencje te okazały się przydatne w dalszej działalności naukowej w Katedrze i Zakładzie Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej UMP.

Oprócz wielu odkryć o charakterze poznawczym, osiągnięciem naukowym Kandydatki jest także opanowanie nowoczesnego warsztatu badawczego z wykorzystaniem baz danych, rozmaitych kwestionariuszy i analizy statystycznej.

Działalności naukowej towarzyszyła owocna współpraca naukowa z Kliniką Chorób Wewnętrznych, Zaburzeń Metabolicznych i Nadciśnienia Tętniczego Szpitala Klinicznego, Kliniką Hematologii i Chorób Rozrostowych Układu Krwiotwórczego, Zakładem Farmakologii i Zakładem Informatyki i Statystyki UMP, Zakładem Farmakologii i Toksykologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zakładem Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, a także Centrum Badania Otyłości Uniwersytetu w Berlinie.

W całym okresie działalności badawczej Kandydatka zrealizowała 4 projekty w ramach programu badań statutowych Uczelni (2010-2018), w których pełniła funkcję kierownika projektu i współuczestniczyła w realizacji projektu badań nad otyłością oraz skutecznością i bezpieczeństwem stosowania szczepień przeciw SARS-CoV-2.

Opisany powyżej zarys działalności naukowej Habilitantki dowodzi szczególnego zainteresowania kompleksową oceną czynników wpływających na skuteczność leczenia chorób cywilizacyjnych oraz jakość życia pacjentów w celu doskonalenia strategii przeciwdziałania tym chorobom. Wyniki badań z tego zakresu zostały opisane w prestiżowych, specjalistycznych czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym, np. *Psychol. Health Med., Int. J. Environ. Res. Public Health, Nutrients, Vaccines, BJPsych Open, Int. J. Med. Sci., Diabetes Metab. Syndr. Obes.* i wielu innych oraz były prezentowane na licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Przysporzyły one Kandydatce wartościowego dorobku naukowego o znaczeniu poznawczym i potencjalnie aplikacyjnym. Całokształt działalności naukowo-badawczej Habilitantki z tego okresu przyczynił się do postępu wiedzy o wpływie czynników determinujących jakość opieki zdrowotnej w zakresie postępów leczenia niektórych chorób cywilizacyjnych.

III. Ocena osiągnięcia naukowego określonego w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z 20 lipca 2018, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.).

Przedmiotem oceny znaczącego osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę wniosku habilitacyjnego jest cykl 6 prac współautorskich, 5 prac zostało opublikowanych w

latach 2020-2022, jedna w roku 2016. W pracach tych Habilitantka opisuje wyniki badań nad oceną wpływu różnych czynników (np. edukacja chorych, profilaktyka, diagnostyka, rehabilitacja, farmakoterapia, promocja zdrowia) na skuteczność leczenia niektórych chorób sercowo-naczyniowych i metabolicznych (nadciśnienie tętnicze, otyłość, cukrzyca typu 2).

Ten obszar badawczy, konsekwentnie realizowany przez wiele lat pozwolił na podsumowanie osiągniętych wyników i przedstawienie ich w formie cyklu publikacji pt. **"Analiza czynników wpływających na skuteczność leczenia wybranych chorób sercowo-naczyniowych i metabolicznych (nadciśnienie tętnicze, otyłość, cukrzyca typu 2)"**. Omawiany cykl publikacji zawiera 6 prac oryginalnych opublikowanych w czasopiśmie naukowym o łącznym IF =18,904 (395 punktów MEiN), które spełniają wymagania art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z 20 lipca 2018, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 478 ze zm. We wszystkich pracach tego cyklu Kandydatka jest pierwszym autorem oraz autorem korespondującym z Redakcją. We wszystkich 6 pracach omawianego cyklu, dominująca rola dr Anny Paczkowskiej w opracowaniu koncepcji badań, organizacji pracy i przeprowadzeniu doświadczeń została potwierdzona stosownymi oświadczeniami współautorów.

Autorka osiągnięcia naukowego dokonała oceny wpływu różnych postępowań terapeutycznych, diagnostycznych, rehabilitacyjnych, a także edukacji pacjentów i szeroko pojętej promocji zdrowia na skuteczność leczenia nadciśnienia tętniczego, otyłości i cukrzycy typu 2. Analizę przeprowadzono na dużej populacji pacjentów i dokonano porównania skuteczności procedur terapeutycznych w Polsce i Niemczech. Przedstawiono dowody, że głównymi czynnikami odpowiedzialnymi za skuteczność leczenia omawianych chorób są kompetencje personelu medycznego, nowoczesne procedury terapeutyczne, monitorowanie skuteczności leczenia oraz edukacja chorych zwłaszcza w kontekście stosowania się do zaleceń lekarskich. Zwrócono również uwagę na zasadniczy wpływ długofalowej polityki zdrowotnej Państwa, np. poprzez realizację programów zdrowotnych (terapia żywieniowa, ruchowa, psychoedukacja), na skuteczność leczenia chorób cywilizacyjnych. Szczególnie cenne są wyniki badań nad rolą wiedzy i świadomości pacjentów z zakresu zagrożeń wynikających z braku skuteczności leczenia otyłości, nadciśnienia tętniczego i cukrzycy. Oryginalnym osiągnięciem Habilitantki w tym zakresie jest wykazanie kluczowej roli programów edukacyjnych dla pacjentów w profilaktyce i postępach leczenia tych chorób.

Wyniki tych badań przyczyniły się do rozwoju reprezentowanej przez Habilitantkę dyscypliny badawczej. Poczynione obserwacje mają charakter nie tylko poznawczy ale także potencjalnie aplikacyjny, stanowiąc naukową argumentację do wdrożenia kontrolowanego procesu edukacji chorych przez decydentów systemu ochrony zdrowia w Polsce. Dowodem skuteczności programów edukacyjnych w postępiach leczenia omawianych chorób jest przeprowadzona przez Habilitantkę analiza procedur terapeutycznych w Niemczech, gdzie takie programy edukacyjne funkcjonują od wielu lat.

Uwagę zwraca profesjonalizm warsztatowy Habilitantki z zakresu farmakoekonomiki, farmakoepidemiologii i posługiwania się narzędziami analizy statystycznej. Kompetencje te Habilitantka nabyła podczas współpracy z prof. Elżbietą Nowakowską, wieloletnim kierownikiem Katedry i Zakładu Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej UMP, podczas krótkoterminowego stażu naukowego (2022) w Department of Pharmaceutical Sciences,

Uniwersytetu Perugia (Włochy), a także podczas dwuletniej współpracy z Centrum Leczenia Otyłości Uniwersytetu w Berlinie (2018-2020).

Wyniki powyższych badań były realizowane w ramach 4 projektów badań statutowych Uczelni (2010 - nadal)), w których pełniła funkcję kierownika projektu, a także w ramach międzynarodowej współpracy naukowej z Centrum Leczenia Otyłości Uniwersytetu w Berlinie oraz programu oceny skuteczności i bezpieczeństwa stosowania szczepień przeciw SARS-CoV-2.

Za działalność naukową Habilitantka została wyróżniona 5 nagrodami naukowymi Rektora Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (2017-2021) oraz nagrodą za zajęcie pierwszego miejsca w Konkursie Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego na najlepszą pracę doktorską z dziedziny farmakoekonomiki (2015).

Wyniki działalności naukowo-badawczej Habilitantki przyczyniły się do rozwoju reprezentowanej przez habilitantkę dyscypliny w zakresie badań nad oceną wpływu różnych postępowania terapeutycznych, diagnostycznych, rehabilitacyjnych, a także edukacji pacjentów i szeroko pojętej promocji zdrowia na skuteczność leczenia nadciśnienia tętniczego, otyłości i cukrzycy typu 2.

IV. Ocena dorobku dydaktyczno-organizacyjnego

Dr Anna Paczkowska posiada dwunastoletnie doświadczenie dydaktyczne (od 2010) z zakresu farmakoekonomiki, farmakologii i biotechnologii. Od 2010 roku zatrudniona jest w Katedrze i Zakładzie Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej, Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, gdzie prowadzi zajęcia laboratoryjne z powyższych przedmiotów dla studentów kierunku farmacji, lekarskiego, kosmetologii, Dietetyki, Fizjoterapii, Biotechnologii, Pielęgniarstwa, Zdrowia Publicznego i angielskojęzycznego kierunku lekarskiego i farmaceutycznego. Ponadto prowadzi kilkanaście różnych zajęć fakultatywnych z obszaru interdyscyplinarnej tematyki medycznej i farmaceutycznej dla studentów wyżej wymienionych kierunków. W latach 2010-2015 była opiekunem koła Naukowego Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej UMP. Od początku zatrudnienia w Katedrze i Zakładzie Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej pełniła funkcję opiekuna 12 prac magisterskich i promotora 8 prac magisterskich na różnych kierunkach studiów. Wiele z tych prac magisterskich uzyskało wysokie lokaty w konkursie Prac Magisterskich Wydziału Farmaceutycznego i corocznym konkursie Międzynarodowej Konferencji Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego. Kompetencje dydaktyczne poszerzyła jako absolwentka dwóch kursów dydaktycznych z zakresu „budowania programu nauczania na efektach kształcenia” oraz „kształcenia z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych”, które były finansowane w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (2014-2020). Za działalność dydaktyczną Habilitantka została wyróżniona nagrodą Rektora UMP w 2019 roku. Powyższe fakty świadczą o intensywnej działalności dydaktycznej Kandydatki.

Dr Anna Paczkowska posiada również sporo osiągnięć organizacyjnych. Była współorganizatorką studiów podyplomowych „Marketing na rynku farmaceutycznym”, których inauguracja miała miejsce w 2020 roku. Od lat pełni funkcję członka Komitetu

Organizacyjnego corocznej Konferencji Farmakoekonomicznej i aktywnie uczestniczy w innych konferencjach naukowych (46 konferencji). Od 2015 roku jest członkiem Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego. Aktualnie jest członkiem Rady Recenzentów wydawnictwa MDPI oraz Journal of Biological Regulators and Homeostatic Agents. Prowadzi także współpracę z redakcjami specjalistycznych czasopism naukowych w charakterze recenzenta. Osiągnięciem organizacyjnym jest także realizacja 4 projektów badań statutowych Uczelni w których pełniła funkcję kierownika projektu, a także podjęcie międzynarodowej współpracy naukowej z Centrum Leczenia Otyłości Uniwersytetu w Berlinie oraz uczestnictwo w programie oceny skuteczności i bezpieczeństwa stosowania szczepień przeciw SARS-CoV-2.

Reasumując stwierdzam, że dr Anna Paczkowska jest doświadczonym dydaktykiem aktywnie uczestniczącym w działalności naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

V. Podsumowanie i wniosek końcowy

Dorobek naukowy dr Anny Paczkowskiej obejmuje 89 publikacji, w tym 67 prac oryginalnych, 18 poglądowych, 4 monografie, a także 46 komunikatów prezentowanych na konferencjach naukowych krajowych (42) i międzynarodowych (4). W 27 pracach jest pierwszym autorem. Szczególną wartość naukową posiada 36 prac opublikowanych w prestiżowych czasopismach naukowych o łącznym **IF= 93,987 (3400 punktów MEiN)**. Z dorobku naukowego wyodrębniono 6 prac oryginalnych opublikowanych w czasopismach o łącznym **IF = 18,904 (395 punktów MEiN)**, stanowiących szczególne osiągnięcie (**w myśl art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z 20 lipca 2018, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.**). Indeks cytowani wynosi **54**, a indeks Hirscha = 4, według *Web of Science*.

Wyniki działalności naukowo-badawczej Habilitantki przyczyniły się do rozwoju dyscypliny nauk farmaceutycznych w zakresie wiedzy o wpływie różnych postępowań terapeutycznych, diagnostycznych, rehabilitacyjnych, a także edukacji pacjentów i szeroko pojętej promocji zdrowia na skuteczność leczenia nadciśnienia tętniczego, otyłości i cukrzycy typu 2. Poczynione przez Habilitantkę obserwacje mają zatem charakter nie tylko poznawczy ale także aplikacyjny. Stanowią one zatem twórczy wkład do reprezentowanej dyscypliny badawczej. Wyniki powyższych badań były realizowane w ramach 4 projektów badań statutowych Uczelni w których Habilitantka pełniła funkcję kierownika projektu, a także w ramach międzynarodowej współpracy naukowej z Centrum Leczenia Otyłości Uniwersytetu w Berlinie oraz krajowym programie oceny skuteczności i bezpieczeństwa stosowania szczepień przeciw SARS-CoV-2.

Kompetencje naukowo-badawcze Kandydatka nabyła podczas wieloletniej współpracy z prof. Elżbietą Nowakowską, wieloletnim kierownikiem Katedry i Zakładu Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej UMP, podczas krótkoterminowego stażu naukowego (2022) w Department of Pharmaceutical Sciences Uniwersytetu Perugia (Włochy), a także podczas dwuletniej współpracy z Centrum Leczenia Otyłości Uniwersytetu w Berlinie (2018-2020).

Na uwagę zasługuje również intensywna działalność dydaktyczna i organizacyjna Kandydatki.

Pozwala to stwierdzić, że dr Anna Paczkowska **spełnia kryteria** stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego określone w **art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z 20 lipca 2018, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z póź. zm.** i upoważnia mnie do przedłożenia Kapitulie Kolegium Nauk Farmaceutycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu **wniosku o nadanie** dr Annie Paczkowskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki farmaceutyczne.

16.01.2023

PROFESOR
Zakład Chemii Leków
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

prof. dr hab. Jerzy Pałka